

SAMOBORSKI LIST

Knjižnica kr. sveučilišta

Zagreb

God. XIX.

U Samoboru, 15 siječnja 1922.

Br. 2.

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 40 K. — Plaćivo i traživo u Samoboru.

Uprava i uredništvo nalazi se
GLAVNI JRO br. 3
(tiskara S. Šek.)

OGLASE prema ugrava prema oglasima. Za oglas, koji se više puta štampa, daje se znatna popust. Kucopis se ne vraća.

Električna centrala.

Inž. M. V. (Zagreb).

(Svršetak).

Mjerodavni faktori, službeni kao što i oni privatnoga života, morali bi da uvažavaju fakt — siromaštvo Jugoslavije na ugljenu te bi zbog toga morali posvetiti u prvom redu glavnu svoju pažnju eksploataciji vodnih snaga, kojima je priroda preobilno obdaruje Jugoslaviju. Češka, koja je danas jedna od najproduktivnijih država u izrabljivanju ugljenokopa stvorila je uz sve to zakon, prema kojemu mora svako selo biti pripojeno na državni električni vod. Ondje naime država, i pojedine zemlje imaju da podignu čitavu mrežu glavnih vodova, u koju pojedine centrale podignute na zemaljski trošak ili privatnim, znatan broj također općinskim kapitalom, prodavaju svoju struju. Tako provajana elektrifikacija zemlje približava se svoje koncu. Od koje je ogromne vrijednosti takovi zakon, može shvatiti tek ona kućanica onaj obrtnik te svaki ostali privatnik, koji je proživio tu metamorfozu od petroleuma, lojenih svijeća te ložeg i smradljivog ugljena na elektrifikaciju. Realizacija toga zakona u Češkoj uzrokom je ali, da će njihova uzorna prvostredna elektrotehnička industrija, koja je podignuta na temelju svoje elektrifikacije zemlje, biti skoro otkazana u glavnome na eksport.

Tomu slučaju imade Samobor da zahvali, da se je napred spomenuta češka tvornica odlučila ovaj dio centrale te instalacije koji spada u njeno područje zajedno sa hidromehaničkim uređajem, podignuti na svoj trošak te isti predati ovom mjestu uz primjereni uknaćenje i uz sporazumnu amortizaciju. Izaslanici su firme nakon toga što im je bila predložena prethodna istina ovi obnosnici, koji reflektiraju na buduće svjetlo i što, izjavili da će oni usljed toga pošto je restabilitet centrale osiguran a općina tako takova voljna pružiti garanciju za minimalno uknaćenje, dostojati još jedan milijun čeških kruna pribaviti. Po primiti naših 3 milijuna kruna. Akrasiva prema kojoj bi se eventualno čitavi nužni kapital našao u inostranstvu, od izaslanika je odbijena uz poželjivu motivaciju, da strani kapital, kada vidi da donosi navlačni zavodi i pojedinci naše da investira svoje novce u bezuvjetno uspjeh poduzeće, traži oznake tog pojavi u svojstvenim i političkim uvjetima prilika naše domovine. Istog se života neka skupina i bojazan, dali nije sve ovo istina, šta se u inostranstvu o našim državnim prilikama piše. Usljed toga jest neobjedno mišljenje, da se stanoviti dio potrebnog kapitala našo u domovini, najbolje među nama u Samoboru,

Svaka bojazan, da ovakovo poduzeće ne bi pružilo dovoljni dohodak svoje utemeljitelj, ovdje otpada kada uvažimo, da je jedna takva tvrtka, koja je podignuta u centrala u Češkoj kojoj bijaše povjerena gradnja centrale za hečki tramvaj, te elektrotehničko uređenje „Stabilimenta Technica“ u Trstu, kojoj su uz to vlasnici Česi sa poznatom svojom tačnošću u računanju, voljna investirati svoj vlastiti novac u to poduzeće te svojim ugledom angažirati još i ostali kapital svojih zemljaka.

U tom predgovoru os'alo bi još riješiti pitanje, dali je oportuno, kod današnje relacije našeg i češkog novca, naručiti strojeve i elektrotehnički uređaj iz Češke? Prema tome skromnom mišljenju koje se nazira na tačnom ispitivanju stvari, jest češka elektrotehnička industrija u svakom pogledu sposobna konkurencije sa onom iz Austrije ili Njemačke. Austrijski produkti rapido skaču u cijeni. To je i pojmijivo kad se uvaži da ta jedna zemlja sve svoje proizvode za jeftiniji novac prodaje nego što survine tih svojih fabrika kupuje. Ta diferencijalnost je jednom da izbije. I danas, kada su industrijski zavodi Austrije pomalo ispražnjeni od svojih starijih zaliha, nisu oni više u stanju da si kod desperatnog stanja svoje valute nabave novih. Njemačka, koja donosi još do danas vodi sistematski svoju gospodarsku politiku i u misli paljenja svoje valute ipak je toliko oprezna, da je u momentu instalacije tog avog novog gospodarskog turaa, stornirala sve svoje poslove na termin, a ne će danas da dađe ni za buduća 24 sata likvidni ofert. I ona diže svoje cijene. Uspije li ona sa svojom politikom, znači to sigurni znak marke u kojem slučaju dolazi Češka na prioritarno mjesto u pitanju našeg importa. Ne uspije li ali, onda Njemačkoj pretstoji ona leđa vrtoglavica, koju smo imali prilike da vidimo u minulim tjednima dnevno na hečkoj burzi. Posljedica stupanja cijena. Konkretno će češki radnik, videći da je bez posla u najkraće vrijeme popustiti na svojoj dnevni. povisiti svoj kapacitet a češki kapital uzitli će također zahtijeva svoje dobiti. U ovom momentu biti će Češka ne samo sposobna konkurencije — ona je to u ponaj mjeri i danas — nego će njena proizvodnja, dok će u ostalim zemljama postojivati, ostati na današnjoj visini, a Češka će biti najjeftinija.

Jedna je još pretpostavka, koja će na svaki način nastupiti, te koja bi morala igraći znatan ulogu kod onih osoba i korporacija, koje će morati da pribave ostali dio investiranog kapitala. To je poboljšanje relacije između naše i češke valute. Naša valuta morati će u najbliže vrijeme da se podigne. To znači, da će cijela centrala stajati na nju svoju u ego je stajala njezina gradnja.

Taj povoljan moment neće se pojaviti prema njemačke i austrijske valute. Jer i oni čekaju svoje osdravljenje, dok je češka valuta prilično na odgovarajućoj visini, dakle u stabilnom položaju.

Iz svega ovoga vidi se, da je na gradjanima i novčanim sredstvima Samobora, hoće li se u proljeće započeti sa gradnjom centrale ili ne. Preostali dio kapitala od kojih 3,000,000 K — trebao bi se naći u našoj sredini. Kojim načinom? To prepuštam drugim faktorima da razbistre. Moje je mišljenje, da zgodnije situacije neće biti nego je ova sadašnja. Samobor dobiva uz male vlastite žrtve najvažniji preduvjet svog budućeg, potrebnog gospodarskog i estetskog razvika. Ujedno bi dobio centralu, koja imade biti ozorak, dakle remek-djelo, na koje će se tvornica moći sa ponosom pozivati. Šta dakle treba da se do te centrale dodje? Po mom mišljenju ništa drugo, nego malo dobre volje.

Glasovi iz općinstva.

Most na Novom trgu.

(Svršetak).

S troškova gradjevinarske sekcije i moj se troškova potpuno slaže. Ja sam naime mislio samo promjeniti staro drvo, a sekcija je uzela cijelu novu konstrukciju. Ja sam rekao, ako općina dađe vlastito drvo da će stajati popravak 30,000 K, dopuštom sa cijelu novu konstrukciju 40,000 K. Mislim nije namjera da budem poduzetnikom i da štalam konstrukciju obrtnicima koji se time bave. Općina neka dađe drvo i naša raspisala jeftinim temeljem nacrtu Gradjevinarske sekcije sa izradbu drvenoga mosta, pa ako se će biti jedan obrtnik preuzeti ovu radnju, ja samim i obvezujem se izvesti dati taj posao za 40,000 K.

Gospodin piše predlaže mi, da sam mogao sa aprovizacijom mnogo općini prikazati pa da nisam ni filtra. To priznajem da sam onda mogao siromasima osušiti lipove na krak općine, ali to nisam htio, a nisi sam smio, jer je onda bila deviza, da se ima uspostaviti čim jeftinije pružiti općinstvu čvrste temelje što sam ja i učinio, jer sam davao i kg pčrničkog drveta za 1 K, dok se drugi privatnici prodavali po 3 K. To mi mogu posvjedočiti ljudi Samobora, pa kad sam ja ova služba napustio, mogao je to mjesto zauzeti g. piše kao nekadašnji, što mi je bila i sveta dužnost, pa je mogao sa općini prevesti stadi. Na koncu svega čitavo savjetovanje mi je g. piše da općinske gradjevinarske prepuštam samo stručnjacima, ja samo se mogu osušiti, tako si on uslijeda da je ovako jedinstven gradnja mora sa takova umjetnika, koji se jedinstveni smj-

nik na smije niti približiti. Kako u svom do-
pisu veli g. pisac, vidio je u Sloveniji be-
tonski most, koga su gradili nestručnjaci i
zato je pukao, a na drugom mjestu izjavljuje
da je za sve što je on došao radio uvijek
pitao stručnjake. Nije čudo da je most u
Sloveniji pukao, koga su laici gradili, ali je
veliko čudo, da je škarpu na Novem irgu,
koju je g. načelnik po uputi stručnjaka gra-
dio, prva voda koja je došla srušila.

Na posjetku molim u ime svoje i os-
talih žitelja u Samoboru, one koji odlučuju
„Dajte nam čim prije most, nemojte čekati
da se još tko strmoglavi u vodu, kako su
već trojica skoro zaglavila i ako mislite os-
taviti to opet kao glas vapijućega u pustinji,
onda odstranite stari most i dajte nam skela
za prevoz. Mi ćemo si sami plaćati brodara.

Ivan Levičar.

Time je ova polemika što se zapo-
djela između gg. Kleščića i Levičara za naš
list dovršena. — Ur.

Domaće vijesti.

Darovi siromašnoj djeci samoborske
škole. Prosvjetni klub „Samobor“ u Chicagu
u Americi priposlao je učiteljskomu zboru
krasan božićni dar u iznosu od 10000 K,
da ga upotrebi za nabavu obuće i odjeće si-
romašnoj djeci rođenim Samoborcima. Ovoj
plemeniti čin naših dragih Samoboraca onkraj
Oceana sam se sobom hvali i najljepše do-
kazuje, kako su im misli usredotočene spram
milog im zavičaja i kako im je srce sagri-
jano za njegovu siromašnu dječicu. Česti-
tomu klubu naša najsrdačnija hvala.

Ugledna tvrdka Frković i dr. i g. Capek
darovali su našoj siromašnoj školi djeci deset
pari ukusno izradjenih cipela. I za taj lijepi
dar toplo zahvaljuje uprava škole.

Školskoj zakladi darovalo je p. n.
činovništvo kr. kotar. oblasti 240 K mjesto
vijeca na odar blagopok. gđji. Mariji Došen
supruzi kr. kot. oficijala; a priložilo: g. Fr.
Kosina 40 K, g. Matutinović 20 K, g. dr.
Pollak 30 K, g. Mahović 20 K, g. Kuntarić
20 K, g. Craković 20 K, g. Pavić 20 K, g.
Bradač 20 K, g. dr. Reizer 50 K. Na daru
zahvaljuje uprava škole.

Malo statistike iz župe samobor-
ske. Godine 1921. bilo je stanje župe ovako:

1. Rodilo se 370 djece (za 49 više
od 1920) od toga rodilo se u Samoboru 71
dijete a u selima 299. U Samoboru se ro-
dilo više od lani 17 djece, a u selima 32
više od lani. Nezakonite djece bilo je u cij-
eloj župi 25 (2 više od lani), od toga u
Samoboru 8, a u selima 17. Mrtvorodjenih
bilo je 12 i to sve u selima. (4 manje od
lani)

2. Umrlo je u cijeloj župi 270 osoba
(za 1 manje od lani). U Samoboru je umrlo
61 (za 18 manje od lani) a u selima 209
(za 17 više od lani). Pomor je bio nešto
veći radi griže, koja je vladala u župi u
ljetu i jeseni.

Ako se sporedi porod 370 sa pomo-
rom 270, onda se vidi, da je porast od 100
deša. U Samoboru je ovaj razmjer: porod
71, pomor 61, dakle porast za 10 deša.

3. Vjenčalo se 127 pari (za 13
manje od lani) od toga otpada na Samobor
28 pari (1 više od lani). Na strane (iz Za-
greba) otpada 4 para a na sela župe 95 pari
(18 pari manje od lani).

Za naša zvana darovali su nadalje:
Ivao Uklr 100 K, Terezija Uršić 60 K, Jul-
jana Ivanušević 400 K, Terezija Škrohot 80
K, Ljudevit Šmidhen 200 K, Jelisava Prešera
80 K. — Prje iskazano 21459, ukupno K
22319. — Odbor se zahvaljuje i preporuča
za daljnje milodare.

Proračunska sjednica trg odbora
sazvana je za jučer. Ekspozij načelnika
Kleščića donosimo u prilogu, a tečaj same
sjednice donjet ćemo u idućem broju našega
lista.

Gospodarska predavanja u Sa-
moboru i u Sv. Nedjelji bit će u ovome
mjesecu kroz tri dana. Predavat će gg. Cesar
dr. Pollak i još jedan stručnjak iz Zagreba
koji će se naknadno odrediti.

Vatrogasni ples bio je 8. o. mj., jer
je bilo društvo silom onihka prinudjeno, da
ga tako rano priredi. Već s obzirom na to
bilo je jasno, da ples ne će biti tako brojno
poboljen kao prijašnjih godina. Uza sve to
općinstvo se po ubičaju natjecalo, da pridone-
se što veći obol za ovo humano društvo
pa je unišla na pretplati i na blaga n'ci svota,
koja premašuje lanjsku kao i sve dojakošnje.
— Unišlo je svemu 15379 kruna. —
Gradjanstvo je ponovo dokazalo, kako cijeni
društvo, njegov rad i plemenitu ideju, koja
ga pokreće. I zgodici za tomboju bili su
mnogobrojniji no ikada došete. Gradjanstvu
čast i usrdna hvala!

Popravlak kapelice sv. Mihailja.
Budući da se mnogi župljani zanimaju za
popravlak kapelice sv. Mihailja, to im stavijam
do znanja, da se na popravlak misli, ali su na
žalost materijalna sredstva premalena za to.
Kapela raspolaže sa malom imovinom, nov-
čani su darovi posve izostali a kraj sadanje
skupocne ne može se ništa većeg učiniti. Na-
crte za restauraciju dao sam izraditi i da su
prilike povoljne već bi se nešto učinilo.
Nekoje manje zemljoradnje, da se kapelu ri-
ješi vlage, bit će u ljetu izvedene. M. Z.

Promjene u gruntovnom uredu.
Nakon pune 44 godine služba prešao je u
mitrovicu ovdašnji nadgruntovničar g. Artur
Weber. Za cijelo vrijeme svoga službova-
nja g. je Weber bio uzor marljivosti i sa-
vjestnosti; prema strankama susretljiv i kon-
cilijantan, a kao drug-činovnik kolegijalan i
iskren prijatelj. — Samoborsko općinstvo kao
i okolno žiteljstvo, koliko je dolazilo s njim
u dodir u gruntovnici, zadržat će ovoga re-
vnog činovnika u najboljoj uspomeni. — Že-
lime mu odati, da se naužije mira u punom
zdravlju.

Upravu grunt. ureda preuzeo je grun-
tovničar II razine g. Branko Mihelić,
domaći sin, koji je već dosad pokazao vrlo
lijepu spremu u svojoj struci.

Osim toga je ovdašnjem gruntovnom
uredu preuzet iz Zagreba gruntovničar III
razr. Bogdan Milić.

Nedjelno. Gđa. B. Toni našla je 11.
o. mj. na trgu savnicu sa slatnim sv-
setkrunalom, koju je izgubila jedna gospođa
pa se je našla od 100 K odrekao na
korist bolesničke blagajnice vatrog. društva.

Nabavilačka zadruga državnih
službenika s. j. održala je konstituirajuću
skupštinu dne 6 siječnja t. g. u 10 sati pr-
podne u trg. vijećnici. Otvorio ju je vladin
tajnik g. Fr. Kosina pozdravnim govorom
istaknuvši svrhu sastanka. Prikazao je važ-
nost ove institucije za javne činovnike i služ-
benike, te je pozvao interesente, da u što
većem broju pristupe zadrugi. — Zaključeno

je da se ova svakako osnuje, pa se već u
početku prijavilo 36 članova. Izabran je up-
ravni i nadzorni odbor, svaki od 5 lica. U
upravni odbor izabrani su: za predsjednika
Fr. Kosina, za potpredsjednika M. Kleščić te
članovima dr. Pollak i A. Rumenić.

U nadzorni odbor: Emil Wagner kao
predsjednik, Cesar, potpredsjednik te Turovec
Uršić i Janko Kuhar.

Predsjednik zahvaljuje skupštinarima
na povjerenju. Upravni je odbor održao 7.
o. mj. prvu sjednicu na kojoj je zaključeno
da se društvo odmah protokolira u trg. re-
gistar da se nabave potrebne knjige i ostale
potrepštine za vođenje uprave.

Osim toga je upravni odbor imenovao
ravnateljem V. Pavlovića, a blagajnikom B.
Mihelića.

Za popravak orgulja u franjev.
crkvi darovali su: Samoborska štedionica
500 K, Dragica Uriš 300 K, Grinkević 2.0 K
po 100 K: Kovačić-Vrbanić Petar kapelan,
Julijana Ivanušević, Praunspenger H., Juraj
Herceg, Janko Herceg, gđja. Reizer ud., Ana
Noršić, Milan Švarić, Marija Anger, Milan
Lang, Ana Kazić B. Levičar; Agica Speh-
njak 80 K; po 60 K: Antun Kogoj, L. Ka-
laminec, Jos. Budi, Fanika König, Filip Šimec,
Rezika Kolman iz Hrasne, Ivan Bradač i
Mijo Tunjko; po 50 K: Josip Noršić, Miško
Kotetić (Farkaševac), Tomo Rožić (Sv. He-
lena); po 40 K: Josipa Žarković, Dragica
Capek, Anast. Glušić, Julijana Šaban Peštin,
M. Sestak, Cilika Rešetar, S. Lamot, Emilija
Domin, Fr. Wagner, Tonika Bščan Škaberna.
— Starješinstvo samostana najsrdačnije za-
hvaljuje i ujedno najtoplije preporuča za da-
lji milodare.

† Marija Došen, supruga kot. ofici-
jala umrla je ovdje u 56. godini i sahranjena
uz saučesne gradjanstva na župnom groblju.
— Laska joj zemlja!

Silvestrovo u Hrvatskoj čitaonici.
Naša Hrvatska čitaonica priredila je na Sil-
vestrovo kućnu zabavu za svoje članove u
svojim prostorijama, koja je vanredno us-
pjela. Zabavi je mnogo pridonio lijepo pie-
vanje gdje. Emice Špač, gdje. Mire Ko-
sina te gdje. Zlate Rumenić.

„Jeklin“ koncert održaje se da na 8
15. siječnja. Na koncertu nastupa zbor od
50 pjevačica i pjevača. Kako je raspored bi-
ran i obećaje velik glazbeni užitak, to je u
gradjanstvu veliko zanimanje za taj koncert.
Poslije koncerta bit će ples.

Izložanje rasplanih upisnika. Ras-
pisni upisnici dohodarine, imovine i poreza
na ratne dobitke za godine 1917—1920. iz-
loženi su u uredu trg. poglavarstva od 16.
do 23. siječnja 1922. pak se posaovalci,
koji su o tome još posebao obaviješteni, iz-
ričito upozoruju na ovo izložanje.

Krabuljni ples Vojno-veteranskog
društva baa Jelačića bit će na Svijačnica,
dne 2. veljače u prostorijama „Pensiona La-
vica“.

Društvene vijesti.

Obrtničko društvo „Napredak“ u
Samoboru održalo je 33. glavnu skupštinu
dne 8 siječnja 1922. Otvorio ju je predsjed-
nik g. Antun Filipić uručivši govorom u
kome je izrazio radost, da se sakupio takav
lijepi broj članova, ukupno njih 40. Spomi-
nje se blagopok. kome barjaka gđja. Ana
Bahovec i njenih zasluga za društvo
(skupština joj kliču Slava!)

Iza toga izao je tajnik Šek izopiv izvještaj o radu društva a blagajnik Bašić o stanju društvene blagajne. Skupština zaključuje da se društveni ples održi 19. veljače.

Izabran je stari odbor, jedino je potpredsjednikom izabran dugogodišnji blagajnik g. Filip Šimac, čime mu je skupština htjela da izrazi svoje priznanje za njegov kroz toliko godina zaslužni rad.

Dodajemo, da je već prije na odbor sjednici zaključeno zamoliti gđu. Anku Budičky da bude zamjenicom kume barjaka.

Novi utemeljitelji vatrog. društva postali su gg. Nikola Fanjek, Mr. Mirko Klečič ml., Janko Kristijan, Ivan Straad i Marko Straad.

Kao utemeljitelji Obrtnog društva „Napredak“ pristupili su gg. Marko Straad i Jura Prčić.

Za vatrogasni barjak darovali su gg. Franjo Buzina bank. činovnik 100 K, Gabro Medvad 20 K.

Pečka knjižnica i čitaonica održala je svoju 18 glavnu skupštinu 8. siječnja. Društvo broji na koncu godine 176 članova. Novčani prihod bio je K 18.802; izdaci K 9.978, a ostatak iznosi K 9.023. U prošloj godini darovane su knjižnici 43 knjige. U svemu imaju sada knjižnica 1171 knjigu. Na čitanje dane su u prošloj godini 1913 knjiga. Proveden je i izbor upravnog odbora u koji su birani ponovo većinom dosadnji članovi. Od novih ušli su odbor Lajče Anca, Benečić, Kristijan i Cesar (tajnik).

Zaključeno je medju ostalim, da se priredi ove godine više poučnih pučkih predavanja, kako bi društvo time što većma pridonijelo podizanju prosvjete, što mu je i glavni zadatak.

Ples sa tombovom održavat će se dne 22. siječnja 1922 u „Penzionu Lavica“.

Iz Sokola 29. siječnja u 3 sata poslije podne priredjuje ženski podmladak Sokola u Penzionu Lavica zabavu sa vrlo lijepim programom, koji će se još posebnim plakatima objaviti. Interes je za tu zabavu vrlo velik pogotovo, što će iz osobite blagonaklonosti sudjelovati u toj zabavi vrni gosti.

PROSVJETA.

Hrv. Prosvjeta donosi jednu pjesmu od S. O. (dr. Oreškovića).

Ilustr. športska revija ima uvojni članak dr. Frana Šukljea

Na članak „Općinski namet.“

Trg. poglavarstvo nas moli, da na članku „Općinski namet“ u br. 24. pr. god. radi razjašnjenja interesiranim općinarima uvrstimo:

Kod opć. proračuna uzima se za temelj raspisu opć. nameta drž. izrav. porez, odmjeren za prošlu godinu; no dozvoljeni postotak nameta raspisuje se na tekuću poreznu d. lnost, koja je odmjeren u sljedećoj godini, za koju je proračun sastavljen bez ikakova obzira na to, da li je tekuća porezna dužnost veća ili manja od prošlogodišnje. Tako medju ostalima propisuje i naredba br. kspanij. obl. u Zagrebu od god. 1893. § 1. zsk. od 6/8. kolovoza 1914 izričito propisuje, da se općinski namet nema propisati

samo sa one poreze, koji su posebnim zakonskom ustanovom od raspisa nameta izuzeti.

Do sada nema niti je bilo ikoje zakonske ustanove, koja bi pojedinoga porezovnika opraštala od plaćanja opć. nameta na onaj dio poreza, koji je veći od prošlogodišnjega kao što nema zakonske ustanove ni zato, da se porezovniku, koji je prošle godine plaćao veliki, a tekuće godine mnogo manji ili nikakav porez, raspise namet na prošlogodišnji porez samo radi toga, što je taj njegov porez služio na temelj raspisu nameta u prošloj godini kod sastavljanja općinskoga proračuna za buduću godinu.

Jednakim pravilom ima se novomu porezovniku, koji je u tekućoj godini po prvi put oporezovan bilo sa kako visokom svotom — raspisati opć. namet u tekućoj godini usuprot toga, što prošle godine, kad je proračun sastavljen, nije plaćao ni filir poreza.

Evo još jednoga primjera: Samoborska štedionica plaćala je u godini sastavljanja proračuna visoki porez, koji je uzet za temelj raspisu opć. nameta u tekućoj godini. U tekućoj joj godini porez nije odmjeren, dakle ni namet raspisan, te je općina uslijed toga u svom računu bila prikraćena. Nastali uslijed toga manjak na opć. nametu, pokrila je općina u sljedećoj godini, kao što bi višak na opć. nametu stavila u obliku blagajničkoga preostataka, kao prihod općine u proračunu za buduću godinu.

Potonje spomenuta zakonska ustanova nadaće doslovno odredjuje: „Ako državni izravni porez, koji je temelj opć. nametu, poradi nedostatka poreznog predmeta ili umanjenja njegove vrednosti bude sasvim ili dijeno otpisan, ima se po razmjeru otpisa državnog poreza ureda ređi otpisati i opć. namet.“ Dakle, kad se za otpisani ili umanjeni porez naredjuje i otpis nameta, slijedi per analogiam, da se od povišenog ili naknadno u većem iznosu odmjerenog poreza ima ali odmjeriti i namet.

Ako kod toga nastane kakav znatniji blagajnički višak, kao u konkretnom slučaju, onda dolazi do uporabe ustanova §-a 26. točka 3 zak. članka XVI. i 870. o uređjenju općina i trgovišta, koja doslovno normira, da u naravni djelokrug općine spadaju odredbe, kojima se godišnji višak koristonosno ulaže. Dakako da opć. zastupstvu u pogledu raspilaganja s takvim viškom postoji i pravo drugačite raspodjele.

Dopisnikovo pozivanje na netom spomenutu zakonsku ustanovu, kao i na ustanovu §-a 47 i 48 istoga zakona, nije stvarno jer se po sebi razumije, da opć. odboru pristoji pravo raspisati namet, kad troškovi nadmašuju prihatak. Osim toga § 48 stavlja je novelom k opć. zakonu od 1914. van snage. Pozivanje pak na § 49 je neispravno, jer je intencija ove zakonske ustanove, da zabrani nekvalficirano prekoračenje proračuna samo u rashodu, a nipošto u prihodu; dok ustanovljeni postotak nameta nije ni za filir prekoračen, već je u tom postotku ubiran, kako to i dopisnik izričito zahtijeva, samo na porez u onim iznosima, koji su propisani u godini 1920. i 1921.

Sa obrazložnog zakonskog stajališta kod ubiranja je nameta za napomenute godine posve irelevantna činjenica, što je tekuća dužnost poreza trećarine III. razreda znatno veća od prošlogodišnje, jer taj porez nije nasporno početverostručen već je jednostruho odmjeren od većega dohotka po-

rezovnika ove vrsti, kojega je financijsko povjerenstvo za raspisivanje toga poreza ustanovilo od medjutim nastale njihove jače privredne snage, a nema zakonske ustanove po kojoj bi se ova vrsta porezovnika od nameta opraštala samo radi toga, što su općinske potrebe u tim godinama navodno već pokrite.

Blagajnički višak od 257.000 K, koji je uz druge izvanredne prihode većim dijelom nastao ubiranjem dozvoljenoga postotka opć. nameta na veću tecivariinu III. razreda, uložen je koristonosno u Samoborsku štedionu, te je uvršten kao posebni prihod općine u osnovu opć. proračuna za g. 1922. uslijed čega bi općina ove godine bila bez nameta, te bi imala pače i proračunski višak od po prilici 100.000 K koji bi se prema narednom zaključku trgoviškoga zastupstva eventualno upotrebio za neotkionive gospod. investicije odnosno ako bi ove investicije bile veće, pomogao bi napomenuti proračunski višak raspisu dosta neznatnoga postotka opć. nameta za godinu 1922.

Pretplatnike izvan Samobora molimo da obnove pretplatu za tekuću godinu koja iznosi:

na čitavu godinu 40 Kruna
inozemstvo 80 Kruna.

Onim pretplatnicima koji su zaostali s pretplatom još od prošle godine 1921. obustavit ćemo list ako nam do konca ovog mjes. ne pošalju svu zaostalu pretplatu i barma još pol godine 1922. —

Uprava.

Vinske bačve

drave čistite od 200 do 350 litara kupuje više komada

Kopsa „Penzion Lavica Samobor“.

Broj 26 202/1921. — II.

Oglas

u pogledu „poreza na poslovni promet“ onih porezovnika koji ga plaćaju „paušalno“.

U smislu člana 11. II. Pravilnika o „porezu na poslovni promet“, odnosno naredbe ministarstva financija kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, gener. lne direkcije neporeznih poreza, od 30. rujna 1921. broj 39.169, podležu paušalnom plaćanju tog poreza: promet stvari i usluga na sitno, koji samostalno obavljaju ribari, pokretači ili torbari, ulični prodavci, mesari, bijaberisti i tajlijgali, odnosno najamni vesari s jednim, a najviše s dva konja, nosači ili služnici, čistači obuće i sva ona preduzeća, radnje i slobodne profesije, čiji godišnji promet ne premašuje 40.000 K (četirdest hiljada kruna).

Odje to naročito opravdani razlozi zahtijevaju (lokalne prilike, prilike i odnosi same radnje ili preduzeća, pismenost, stepen obrazovanja poreznog obveznika odnosno zastupnika, koji u njegovo ime vodi radnju ili preduzeće), može nadležno tr. financijsko ravnateljstvo pojedinim porezovnicima koji su inače obvezani voditi knjigu obavljenog prometa po formulama (malu a), na njihovu propisanu bilježovanu molbu dozvoliti paušalno plaćanje poreza na poslovni obrt.

Pozivaju se ovim svi gore spomenuti porezovnici, da svoje prijave (valovalice) po obrascu b) o predviđivom prometu za god. 1921. podnesu najkasnije do 31. listopada 1921. nadležnom tr. financ. ravnateljstvu ili opć. poglavarstvu - gradskom poreznom uredu. Ovi su potonji dužni te prijave u poseban popis uvrstiti, taj popis imati danom 31. listopada zabilježiti i zajedno s prijavama podnijeti nadležnom tr. financijskom ravnateljstvu.

Dotične valovalice (prijave b) mogu poručnici dobiti kod nadležnih općinskih poglavarstva

— gradskih poreznih ureda uz cijenu od 4 K po komadu.

U istom roku i na istim mjestima mogu podnijeti i oni porezovnici svoje molbe za pauzalno plaćanje ovoga poreza, kod kojih postoje napred spomenuti razlozi, a molbi imaju podjednak priklop ili odnosu prijava. Na molbe izvan toga roka ne će se uzimati nikakav obzir. Molbe su dužne općine uz izvješće podnijeti kr. financijskom ravnateljstvu s predlogom za uvaženje ili otpućenje, naznačivši i razloge za uvaženje ili otpućenje.

Tko u određenom roku ne ne podnese prijavu ili ne plati blagovremeno ovaj porez u cijlu, da svjesno i namjerno prikrati i ošteti državu, kriv je u smislu čl. 12. „Uredbe za prikrivanje“.

Za izbjegavanje plaćanja poreza na posloval promet kriv je u smislu iste zakonske ustanove, koji svjesno ili s namjerom u prijavi, žalbi ili odgovoru na pitanje nadležne vlasti dađe neistinite navode ili što namjerno prešuti u cilju, da potpuno ili djelomično spriječi pravilno odmjerivanje ili postigne nezakonito oslobodjenje ovog poreza.

Za prikrivanje i izbjegavanje kriv je i zastupnik kao i podgovarač i saučesnik.

Prikrivanje i izbjegavanje kazni se u smislu čl. 18. Uredbe pored plaćanja redovnog poreza novčano od peterostrukoga do dvadeseterostrukoga iznosa ovoga poreza za koliko je država oštećena, ili bila izložena oštećenju a u svakom opetovanom slučaju najvišom novčanom kaznom.

Lica za koja se utvrdi da ne postupaju po odredbama ove Uredbe ma iz kog drugog razloga kazne se novčano do 2000 K.

Ako porezni plaćatelj ne dopusti poreznim vlastima pregled ili kontrolu u smislu čl. 11. stava 1. Uredbe i sva lica, koja na zahtjev poreznih vlasti ne će da dađu tražene podatke, kazne se novčano do 20.000 K.

Tko se ne odazove p zivu, nalogu ili zahtjevu poreznih vlasti u pogledu formalnog vršenja odredaba ove Uredbe kaznit će se istupno novčanom kaznom do 8.000 K.

Sve kazne izriču kr. financijska ravnateljstva a žalbe se podnose u roku od 15 dana delegaciji ministarstva financija u Zagrebu.

Pozivaju se ova gradska i općinska poglavarstva, da o tom oglasu obavijeste sve porezovnike koji spadaju pod udar ovog poreza.

U Zagrebu, dne 18. listopada 1921.

Delegat:

Matić v. r.

Poglavarstvo slob. i kr. pov. trg. Samobor.

Br. 4471

U Samoboru dne 13. I. 1922.

Ovaj se oglaš svim interesentima stavlja do znanja, kao što je većeno priobćen bio i svim u tu svrhu naročito pozvanim poreznim obvezanicima dne 10. studenoga u trg. vijećnici.

Pešto je rob za godišnje prijava i molbi označen u predložetom oglasu financijske delegacije već davno minuo, pozivaju se porezovnici, da svoje prijave i molbe pod posljednjim timo označenim kazni nekašneno podnesu do 20. siječnja 1922.

Potrebna shiznice mogu porezovnici podići kod ovoga poglavarstva i kr. poreznog ureda u Zagrebu.

Načelnik:

Mr. M. Klodčić v. r.

Bilježnik:

Kompara v. r.

VOZNI RED

Vrijedi od 1. listopada 1921.

Iz Samobora kreću vlakovi i to:

6³⁰ ujutro,
12³⁰ poslije podne
18 navečer.

Iz Zagreba kreću vlakovi i to:

8³⁰ u jutro
14³⁰ poslije podne,
19³⁰ u večer.
(Nastavlja se sl.)

Vinskog droždja svaku količinu kupuje M. Klodčić, tiskar u Samoboru.

Naučnika se tiskaju preko vođi Bernard Širovića, Samobor.

Samoborska ulica Stjepana Seta

Cvikeri, naočale, termometri, stakla svih brojeva dobivaju se kod

Ivana Sudnika
Samobor

Mijo Bagadur

manufakturna trgovina

preporučuje svoje bogato skladište najbolje vrste robe. — Solidna podvorb.

Osobito preporučujem novu prispjelu robu kao bluzeve za odijela, parbete, sefire, zeige, platna, gradla, zimake rubce, mape, poplone, te ostalu krojnu robu uz najumjerenije cijene.

Cijene umjereni.

Prodaje se kućica sa malim vrtom Lešće br. 1. U-pitati kod Stjepana Mataušića, Perkovića ul. 90.

Šume 5 rali prodaje Većeslav Sxta, Farkaševac.

Decimalna vaga

veže do 300 k'g. prodaje se. — U-pitati u trgovini M. Hellinger

Ugojiteljica djece

slovenka govori njemački i nešto hrvatski koja je svršila licej, traži mjesto kod odrasloj djeci. — Ponude umoljavaju se na upravu našeg lista.

Vrt želim kupiti ili u najam. — Ponude na M. Hellinger Samobor

Javna zahvala

Svim prijateljima i znancima koji su moju nezaboravnu suprugu

Mariju Došen

do hladna groba sprovedi i meni saučesnici izrazili ovime izražujem svoju duboku zahvalu.

Samobor 10 siječnja 1922.

tugujući suprug
Luka Došen
oficijal.

ELEKTROS

ured za električnu industriju i pogon

VLADIMIR NOVAK

ZAGREB Frankopanska ulica 8.

Telefon: Interurban 3-04.

Brzjavni: ELEKTROS, Zagreb.

Uredjuje: Električne centrale i sve vrste pogona za električnu rasvjetu i prenos sile itd.

Opće je poznato

najjeftinije vrelo manufakturne robe, August Jamšek
Zagreb, Petrinjska ulica br. 4.

Upravo prispjelo:

Muška odijela,
engleske tkanine najbolje kakvoće i solidne izradbe.

Muške i ženske cipele u velikom izboru

sve uz konkurentno niske cijene. Nadalje preporučam:

poplune, muške i ženske košulje

u vlastitoj, domaćoj i najsolidnijoj izradbi i uz najniže cijene.

Neka nitko ne propusti

a da si ne pogleda bogato skladište sukna, zefira, šlona, platna, blata, be-celja, rubaca, čarapa i sve ostale manufakturne i konfeksione robe kod solidne tvrdke;

August Jamšek

Zagreb, Petrinjska ulica br. 4.

Odgovorni urednik: Slavko Šeb.